

Nr 131.

Av herr **Nilsson, Petrus, m. fl.**, om rätt för utomstående vid arbetskonflikter till skadestånd för skada genom blockad, bojkott eller andra stridsåtgärder.

Det är allmän bekant, att ej sällan fall förekomma, då tredje man, som helt och hållet står utanför en arbetskonflikt och ej har något intresse däri, tillfogas skada genom blockad, bojkott eller andra stridsåtgärder, som från de i arbetskonflikten invecklade parternas sida riktas mot honom.

Ofta är den ekonomiska skada, som sålunda tillskyndas en utomstående genom åtgärder, som riktas mot honom, för honom mycket kännbar, stundom rent av ödeläggande för hans framtid. Denna skada tillfogas ej sällan personer, endast av den anledning, att de utöva medborgerliga rättigheter, som tillerkänts dem i svensk lag och som ingå i den medborgerliga frihet, vilken vårt folk åt sig förvärvat. Det ligger i sakens natur, att det i många fall är värnlösa eller föga motståndskraftiga personer, som träffas av dylika åtgärder.

En av statens viktigaste uppgifter är att meddela rättsskydd åt medborgare i den omfattning, som erfordras för upprätthållande av den medborgerliga säkerheten. Erfarenheten har visat, att en stat, som försummar denna uppgift, utsätter sig för att inom staten uppstå mäktiga privata organisationer, vilka övertaga vården om rättsskyddet med utomrättsliga medel och ej sällan växa statsmakten över huvudet.

Ur principiell synpunkt är det icke en tillfredsställande utväg att, såsom från visst håll ifrågasatts, göra den ekonomiska tryggheten för en medborgare, som står helt och hållet utanför en arbetskonflikt, beroende av de stridande arbetar- och arbetsgivarorganisationernas goda vilja. En dylik lösning av rättsskyddsproblemet skulle innebära en undfallenhet av säregen art från statens sida. Såsom erfarenheten ger vid handen, finnes ej heller utsikt, att den enskildes berättigade intresse av rättsskydd på detta sätt skall säkerställas.

En lagstiftning för att skydda tredje mans neutralitet vid arbetskonflikter synes i vårt land ej längre kunna umbäras. Vid en dylik lagstiftning bör man tydligen undvika att på något som helst sätt utforma den till ett vapen mot vare sig arbetarnes eller arbetsgivarnes organisationer eller att giva den karaktären av strafflag.

Den ifrågasatta lagstiftningen synes böra begränsas till att meddela regler om skadeståndsskyldighet gentemot tredje man. En dylik skyldighet torde böra inträda huvudsakligen i de fall,

1) att blockad, bojkott eller annan därmed jämförlig stridsåtgärd vidtages för att vid arbetskonflikt med kränkning av föreningsrätten tvinga någon, som står utanför konflikten, att inträda i eller utträda ur organisation av arbetare eller arbetsgivare eller

2) att dylik stridsåtgärd tillgripes för att tvinga sådan person att underkasta sig ekonomiska uppoffringar för att understödja endera parten eller

3) då maning i en eller annan form att delta i stridsåtgärd ställes till annan än den stridande organisationens medlemmar.

Enligt meddelande i den till årets riksdag avgivna berättelsen om vad i rikets styrelse sig tilldragit pågår inom socialdepartementet utredning rörande vissa med frågan om tredje mans rätt till neutralitet i arbetstvister sammanhängande spörsmål. Det framgår ej av de lämnade uppgifterna, när detta utredningsarbete kan antagas bli slutfört. Ej heller föreligger säker anledning att förvänta, att regeringen på grundvalen av ifrågavarande utredning inom den närmaste tiden kommer att förelägga riksdagen förslag i ärendet. Skäl synas därför förefinnas, att riksdagen anger den ståndpunkt, riksdagen intager med avseende å önskvärheten att snarast möjligt förslag i ärendet föreläggas riksdagen.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning rörande lagstiftningsåtgärder för att bereda rätt till skadestånd för den, som helt och hållet står utanför arbetskonflikt, men likväl oförskyllt tillfogas skada genom blockad, bojkott eller andra stridsåtgärder, som riktas mot honom samt snarast möjligt för riksdagen framlägga förslag i ärendet.

Stockholm den 22 januari 1931.

Petrus Nilsson.

Oscar Ericson.

Joh. Johansson,
Friggeråker.

L. Tjällgren.

Alexander Nilsson.

And. Henriksson.

J. A. Larsson.

Per Andersson.

Fr. Julin.

Karl Andersson.